

METSÄ GROUP

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

2016

METSÄ GROUPIN VUODEN 2016 VERTAILUKELPOINEN LIIKETULOS 439 MILJOONAA EUROA

TAMMI–JOUULUKUU 2016 (1–12/2015)

- Liikevaihto oli 4 658 miljoonaa euroa (5 016 milj. euroa).
- Liiketulos oli 442 miljoonaa euroa (542). Vertailukelpoinen liiketulos oli 439 miljoonaa euroa (537).
- Tulos ennen veroja oli 361 miljoonaa euroa (468). Vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 357 miljoonaa euroa (466).
- Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 10,2 prosenttia (13,6). Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto ilman strategisiin investointihankkeisiin liittyvää keskeneräistä käyttöomaisuutta oli 11,6 prosenttia (14,3).
- Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat olivat 504 miljoonaa euroa (964).

LOKA–JOUULUKUU 2016 (10–12/2015)

- Liikevaihto oli 1 175 miljoonaa euroa (1 205 milj. euroa).
- Liiketulos oli 110 miljoonaa euroa (128). Vertailukelpoinen liiketulos oli 107 miljoonaa euroa (123).
- Tulos ennen veroja oli 85 miljoonaa euroa (113). Vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 82 miljoonaa euroa (108).
- Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 9,8 prosenttia (12,3). Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto ja ilman strategisiin investointihankkeisiin liittyvää keskeneräistä käyttöomaisuutta oli 11,6 prosenttia (13,2).
- Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat olivat 206 miljoonaa euroa (338).

TAPAHTUMAT VUODEN 2016 VIIMEISELLÄ NELJÄNNEKSELLÄ

- Biotuotetehdasprojektin valmiusaste vuoden lopussa oli noin 84 prosenttia.
- Husumin uuden taivekartongin tilausten keskihinta nousi, ja toimitukset pysyivät suunnilleen edellisen neljänneksen tasolla.
- Metsä Wood myi Hartolassa sijaitsevan liimapuuliiketoimintansa.

www.metsagroup.fi

Metsä Group on vastuullisen biotalouden edelläkävijä, jonka tuotteiden pääraaka-aine on uusiutuva puu pohjoisen kestävästi hoide-
tuista metsistä. Keskitymme puunhankintaan ja metsäpalveluihin, puutuotteisiin, selluun ja ensikuitukartonkeihin sekä pehmo- ja ruoan-
laittopapereihin.

Metsä Groupin liikevaihto vuonna 2016 oli 4,7 miljardia euroa, ja se työllistää noin 9 300 henkilöä. Konsernilla on toimintaa noin 30
maassa. Metsä Groupin emoyritys on Metsäliitto Osuuskunta, jonka omistaa noin 104 000 suomalaista metsänomistajaa.

Seuraa Metsä Groupia: [Twitter](#) [LinkedIn](#) [Facebook](#) [YouTube](#) [Instagram](#) [Slideshare](#)

- Metsä Groupin suomalaiset sahat siirrettiin sisäisellä järjestelyllä Metsä Woodista Metsä Fibreen.

OSUUSKORKOESITYS

Metsäliitto Osuuskunnan hallitus on päättänyt ehdottaa, että jäsenten perusosuuksille maksetaan vuodelta 2016 korkoa 6,0 prosenttia (6,0 % vuodelta 2015). A-lisäosuuksille ehdotettu korko on 5,5 prosenttia (5,5), ja B-lisäosuuksille 2,5 prosenttia (3,0).

TULOSOHJEISTUS TAMMI–MAALISKUU 2017

Metsä Groupin vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisen liiketuloksen arvioidaan olevan suunnilleen vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tasolla.

Pääjohtaja Kari Jordan:

”Metsä Groupin liiketoiminta kehittyi vuonna 2016 odotusten mukaisesti. Tuloksetekokykyämme jatkui hyvänä ja tase vahvana. Kannattavuutemme edelliseen vuoteen verrattuna vaikuttivat sellun alhaisempi markkinahinta sekä Husumin uuden taivekartonkikoneen käyttöönottovaihe.

Tuotantokapasiteettimme kasvaa. Metsä Groupin tuotannolliset investoinnit vuosina 2015–2017 ovat yhteensä noin kaksi miljardia euroa, josta noin 85 prosenttia suuntautuu Suomeen. Biotuotetehtaan rakentaminen etenee Äänekoskella aikataulussa ja budjetin mukaisesti. Töiden painopiste on parhaillaan siirtymässä laiteasennuksista testaus- ja koekäyttövaiheeseen. Husumin alkuvuonna 2016 käynnistynyt taivekartonkikone käy hyvällä vauhdilla ja ekstruusio- ja laajennustyö edistyvät tavoitteen mukaisesti. Myös Lohjan Kerto®LVL -tehtaan laajennustyöt etenevät suunnitellusti osana puutuoteteollisuuden investointiohjelmia.

Lähtökohtamme vuoteen 2017 ovat vakaat. Jatkamme pitkäjänteistä työtä kannattavan kasvun sekä tehokkuuden ja tuottavuuden parantamisen eteen kaikissa liiketoiminnoissamme. Metsä Groupin vuoden huipentaa kolmannelle neljännekselle ajoittuva biotuotetehtaan käynnistyminen.”

TUNNUSLUKUJA

	2016	2015	2016	2015
Lyhennetty tuloslaskelma, milj. euroa	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto	4 657,9	5 016,0	1 175,2	1 205,4
Liiketoiminnan muut tuotot	70,5	95,7	18,2	16,9
Liiketoiminnan kulut	-4 041,8	-4 311,4	-1 030,2	-1 033,8
Poistot ja arvonalentumiset	-244,3	-258,2	-53,5	-60,3
Liiketulos	442,3	542,1	109,7	128,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-1,1	11,2	0,3	2,7
Kurssierot	-5,7	-1,2	-6,5	2,6
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-74,9	-83,8	-18,4	-20,1
Kauden tulos ennen veroja	360,6	468,4	85,1	113,4
Tuloverot	-80,7	-112,6	-16,9	-21,4
Kauden tulos	279,9	355,7	68,2	92,2

	2016	2015	2016	2015
Kannattavuus	1–12	1–12	10–12	10–12
Liiketulos, milj. euroa	442,3	542,1	109,7	128,2
Vertailukelpoinen liiketulos	438,6	537,4	106,5	122,7
% liikevaihdosta	9,4	10,7	9,1	10,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,2	13,7	10,1	12,9
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto	10,2	13,6	9,8	12,3
Oman pääoman tuotto, %	11,2	15,9	10,7	15,5
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto	11,0	15,8	10,2	14,6

	2016	2015	2016	2015
Taloudellinen asema	31.12.	31.12.	30.9.	30.9.
Omavaraisuusaste, %	43,9	43,2	44,0	42,7
Nettovelkaantumisaste, %	40	25	40	29
Korolliset nettovelat, milj. euroa	1 033	610	991	682

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Liikevaihto ja liiketulos 1–12/2016, milj. euroa	Puunhankinta ja metsäpalvelut	Puutuote-teollisuus	Sellu- ja saha-teollisuus	Kartonkiteollisuus	Pehmo- ja ruoanlaittopaperit
Liikevaihto	1 534,4	481,6	1 636,0	1 720,3	990,8
Liiketoiminnan muut tuotot	7,3	12,2	25,8	40,2	3,5
Liiketoiminnan kulut	-1 507,4	-440,2	-1 368,7	-1 525,9	-893,3
Poistot ja arvonalentumiset	-3,4	-13,6	-72,3	-102,3	-39,7
Liiketulos	30,9	40,0	220,8	132,3	61,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-	-1,3	-6,2	5,2	1,7
Vertailukelpoinen liiketulos	30,9	38,7	214,6	137,5	63,1
% liikevaihdosta	2,0	8,0	13,1	8,0	6,4

Metsä Groupin suomalaiset sahat siirrettiin 1.11.2016 konsernin sisäisellä järjestelyllä Puutuoteteollisuudesta osaksi konsernin Selluteollisuutta. Järjestelyn seurauksena Selluteollisuus-segmentin uusi nimi on Sellu- ja saha-teollisuus. Segmenteille on laskettu uudet historialuvut vuosille 2015 ja 2016.

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE ON TILINTARKASTAMATON**TILINPÄÄTÖS 2016****LIKEVAIHTO JA TULOS**

Metsä Groupin liikevaihto vuonna 2016 oli 4 657,9 miljoonaa euroa (2015: 5 016,0 milj. euroa).

Vertailukelpoinen liiketulos vuonna 2016 oli 438,6 miljoonaa euroa (537,4) eli 9,4 prosenttia liikevaihdosta (10,7). Liikevaihdon ja liiketuloksen lasku edelliseen vuoteen verrattuna aiheutui pääosin sellun alhaisemmasta markkinahinnasta ja myyntimääristä sekä Husumin uuden taivekartonkikoneen käyttöönotosta ja sisäänajolaatujen alhaisemmasta hintatasosta. Lisäksi liikevaihdon laskuun vaikutti jäljellä olleen hienopaperituotannon suunnitelman mukainen alasaajo.

Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen liikevaihto oli 1 175,2 miljoonaa euroa, kun vuoden 2015 vastaavalla ajanjaksolla liikevaihto oli 1 205,4 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 106,5 miljoonaa euroa (10–12/2015: 122,7).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät 2016 olivat nettona +3,7 miljoonaa euroa (+4,7). Suurimmat negatiiviset erät liittyivät Kyron tehtaan tapetin pohjapaperikoneen sulkemiseen ja Metsä Tissuen Venäjän liiketoiminnan lopettamiseen. Positiivisista eristä suurimmat olivat Metsä-Botnia Metsät Oy:n myyntivoitto, Metsä Boardin Halleinin tehtaan myynnistä saatu lisäkauppahinta ja Metsä Woodin liimapuuliiketoiminnan myyntivoitto.

Metsä Groupin liiketulos (IFRS) oli 442,3 miljoonaa euroa (542,1). Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista oli -1,1 miljoonaa euroa (11,2), rahoitustuotot 4,2 miljoonaa euroa (5,2), rahoituksen kurssierot -5,7 miljoonaa euroa (-1,2) ja rahoituskulut 79,1 miljoonaa euroa (89,0).

Tulos ennen veroja oli 360,6 miljoonaa euroa (468,4) ja verot sisältäen laskennallisen verovelan muutoksen olivat 80,7 miljoonaa euroa (112,6). Konsernin efektiivinen veroaste oli 22,4 prosenttia (24,0). Tilikauden tulos oli 279,9 miljoonaa euroa (355,7).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 10,2 prosenttia (13,7) ja oman pääoman tuotto 11,2 prosenttia (15,9).

Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 10,2 prosenttia (13,6) ja vertailukelpoinen oman pääoman tuotto 11,0 prosenttia (15,8). Metsä Groupin rakenteilla oleva biotuotetehdas Äänekoskella alensi sijoitetun pääoman tuottoa 1,5 prosenttiyksikköä (0,6).

TASE JA RAHOITUS

Metsä Groupin maksuvalmius on erittäin hyvä. Kokonaislikvideetti oli joulukuun lopussa 1 801,4 miljoonaa euroa (31.12.2015: 1 952,6). Tästä 895,1 miljoonaa euroa (1 120,8) oli likvideinä varoina ja

sijoituksina ja 906,3 miljoonaa euroa (831,8) taseen ulkopuolisina sitovina luottolupauksina. Lisäksi konsernilla on Äänekosken biotuotetehdasinvestointiin liittyviä taseen ulkopuolisia sitovia luottolupauksia 501,2 miljoonaa euroa.

Konsernin likvideettireserviä täydentävät ei-sitovat yritystodistusohjelmat ja luottolimiitit 160,8 miljoonan euron arvosta (31.12.2015: 161,0).

Konsernin omavaraisuusaste oli joulukuun lopussa 43,9 prosenttia ja nettovelkaantumisaste 40 prosenttia (31.12.2015: 43,2 ja 25). Korolliset nettovelat olivat 1 032,6 miljoonaa euroa (31.12.2015: 609,6).

Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat olivat 504,3 miljoonaa euroa (2015: 964,3). Käyttöpääomaan sitoutui 126,2 miljoonaa euroa (vapautui 221,3). Käyttöpääomaa kasvattivat myynti- ja muiden saamisten lisäys 84,4 miljoonalla eurolla sekä vaihto-omaisuuden lisäys 90,3 miljoonalla eurolla. Käyttöpääomaa vähensi ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys 48,6 miljoonalla eurolla. Vuonna 2015 käyttöpääoma pieneni muun muassa uusien käyttöpääomarahoituksen instrumenttien käyttöönoton ansiosta.

Emoyritys Metsäliitto Osuuskunnan omavaraisuus oli joulukuun lopussa 69,6 prosenttia ja nettovelkaantumisaste -7 prosenttia (31.12.2015: 67,8 ja 3).

Vuoden 2016 aikana Metsäliitto Osuuskunnan osuuspääomat kasvoivat yhteensä 51,5 miljoonalla eurolla (53,8). Perusosuudet kasvoivat 11,8 miljoonalla eurolla (1,6), A-lisäosuudet 26,6 miljoonalla eurolla (33,1) ja B-lisäosuudet 13,1 miljoonalla eurolla (19,1).

Standard & Poor's Ratings Services nosti helmikuussa Metsä Boardin luottoluokituksen yhdellä pykälällä tasolta BB tasolle BB+. Luokituksen näkymä nousi vakaasta positiiviseksi.

Kesäkuussa Metsä Board sopi syndikoidun luottosopimuksensa pidennyksestä kahdella vuodella. 150 miljoonan euron lainasta ja 100 miljoonan euron luottolimitistä koostuva järjestely erääntyy muutoksen jälkeen maaliskuussa 2020.

Kesäkuussa Metsä Fibren osakkaat sijoittivat yhteensä 100 miljoonaa euroa oman pääoman ehtoisena sijoituksena rakenteilla olevaan biotuotetehtaaseen. Metsäliitto Osuuskunnan osuus oli 50,2 miljoonaa euroa, Metsä Boardin 24,9 miljoonaa euroa ja Itochu Corporationin 24,9 miljoonaa euroa.

HENKILÖSTÖ

Metsä Groupin palveluksessa oli vuoden 2016 aikana keskimäärin 9 626 henkilöä (10 117). Henkilöstökulut

olivat yhteensä 626,3 miljoonaa euroa (678,2). Joulukuun lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 9 300 (31.12.2015: 9 599). Suomessa oli 4 927 (5 122) ja ulkomailla 4 373 (4 477) henkilöä. Metsäliitto Osuuskunnan palveluksessa oli joulukuun lopussa 1 934 henkilöä (31.12.2015: 2 449).

JÄSENET

Metsäliitto Osuuskunnalla oli joulukuun lopussa 104 037 jäsentä (31.12.2015: 116 290). Jäsenmäärän vähentyminen johtui jäsenrekisterin päivittämishankkeesta, jossa tarkastettiin jäsenyyden edellytyksiä metsämaan omistuksen ja perusosuussijoitusten osalta. Jäsenten omistama metsäpinta-ala pysyi lähes ennallaan ja jäsenet omistavat edelleen noin puolet Suomen yksityismetsistä.

INVESTOINNIT

Metsä Groupin investoinnit käyttöomaisuushyödykkeisiin olivat tammi–joulukuussa 757,9 miljoonaa euroa (491,6). Investoinneista noin 508 miljoonaa euroa kohdistui Äänekosken biotuotetehtäseen.

Äänekosken biotuotetehtäs

Metsä Fibren biotuotetehtaan rakentaminen Äänekoskella etenee suunnitellusti. Tehtaan lähtökohtana on ollut laajentaa tuotevalikoimaa lukuisiin uusiin biotuotteisiin. Helmikuussa 2016 tuotekonseptin kehittäminen eteni toteuttamispäätöksiin biokaasun ja biokomposiitin osalta. Toukokuussa Metsä Fibre päätti rikkihappolaitoksen rakentamisesta tehtaan yhteyteen. Laitos parantaa edelleen biotuotetehtaan ympäristösuorituskykyä.

Biotuotetehtäsohjelman kokonaisedistymä oli vuoden 2016 lopussa 84 prosenttia. Hankkeen kotimaisuusaste on yli 70 prosenttia. Tehdas käynnistyy vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Metsä Woodin investointiohjelma

Kesäkuussa Metsä Wood ilmoitti käynnistävänsä vaneri- ja Kerto® LVL -toimintojen noin 100 miljoonan euron investointiohjelman. Investointiohjelma toteutetaan vaiheittain vuoden 2018 loppuun mennessä.

Äänekoskelle rakennetaan uusi koivuviilun sorvaus- ja kuivauslinja, jonka tuotanto jalostetaan Viroon rakennettavalla uudella vanerilinjalla. Suolahden nykyinen koivuviilun jatkojalostuslinja siirretään Viroon. Esisopimus teollisuustontin ostamisesta Viron Pärnusta tehtiin lokakuussa.

Suolahden tehtaalte suunnitellun erikoisviilutuotteen asiakaskoeajot ovat jo käynnissä.

Lohjan Kerto® LVL -tehtaan vuotuista tuotantokapasiteettia kasvatetaan noin 20 000 kuutiometrillä korvaamalla kaksi vanhinta tuotantolinjaa uudella. Kertolinja 1

suljettiin marraskuun lopussa ja valmistelutyöt uuden linjan investointia varten aloitettiin.

Husumin tehdäs

Syyskuun 2016 lopussa Husumissa aloitettiin ekstruusiopäällystyslinjan päälaitteiston asennustyöt. Päällystyslinja otetaan käyttöön vuonna 2017, ja sillä pystytään päällystämään kartonkia noin 100 000 tonnia vuodessa. Investoinnin arvo, noin 38 miljoonaa euroa, kohdistui pääosin vuodelle 2016.

DIVESTOINNIT JA TUOTANNON JÄRJESTELYT

Metsä Wood myi kesäkuussa Kaskisissa sijaitsevan lämpöpuuliiketoimintansa Oy Lunawood Ltd:lle.

Koko Metsä Groupin paperituotanto loppui heinäkuussa Metsä Boardin Husumin tehtaan hienopaperituotannon lopettamisen myötä.

Metsä Fibre myi elokuussa Metsä-Botnia Metsät Oy:n koko osakekannan Dasos Capital Oy:n hallinnoimalle rahastolle. Metsä-Botnia Metsät omistaa noin 34 000 hehtaaria maa- ja vesialueita.

Metsä Board sulki syyskuussa Hämeenkyrössä sijaitsevan Kyron tehtaan tapetin pohjapaperikoneen. Tehtaalte jää 190 000 tonnia vuodessa pakkauskartonkia tuottava taivekartonkikone.

Metsä Wood myi marraskuussa Hartolassa sijaitsevan liimapuuliiketoimintansa Versowood Oy:lle.

Tilikauden jälkeen tammikuussa 2017 Metsä Wood myi Pälkäneellä sijaitsevan projektiliiketoiminnan Lapwall Oy:lle.

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Puunhankinta ja metsäpalvelut

Puunhankinnan ja metsäpalveluiden eli Metsä Forestin liikevaihto vuonna 2016 oli 1 534,4 miljoonaa euroa (2015: 1 518,1) ja vertailukelpoinen liiketulos 30,9 miljoonaa euroa (29,0).

Liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 399,2 miljoonaa euroa (10–12/2015: 364,9) ja vertailukelpoinen liiketulos 8,9 miljoonaa euroa (6,3).

Suomessa puun tarjonta oli vuonna 2016 tasaista ja kantohinnat pysyivät vakaina. Suomen metsäteollisuus osti puuta noin 44 miljoonaa kuutiometriä, eli noin 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Korjuukelit olivat hyvät koko vuoden. Itämeren alueella vallitsi vuoden 2016 aikana koivukuitupuun ylitarjonta. Havukuitupuun ja hakemarkkinat olivat melko tasapainoiset. Sekä havu- että koivutukin kysyntä oli Baltiassa, Ruotsissa ja Venäjällä aktiivista koko vuoden ajan. Loppuvuotta kohden mäntyukin kysyntä kuitenkin heikkeni jonkin verran. Koko Itämeren alueella jatkui energiapuun ylitarjonta.

Metsä Forestin puun kysyntä kohdistui kuusivaltaisiin päätehakkuisiin ja kesäkorjuukelpoisiin harvennusleimikoihin. Suomessa pääosa puusta hankittiin Metsäliitto Osuuskunnan jäseniltä. Energiapuun hankinta painottui edelleen latvusmassaan.

Puuta korjattiin Suomessa tavoitteiden mukaisesti ja toimitukset asiakkaiden tuotantolaitoksille sujuivat suunnitellusti. Metsä Forest toimitti vuonna 2016 asiakkailleen puuta yhteensä 30,5 miljoonaa kuutiota (30,0), josta noin 84 prosenttia Suomessa sijaitsevalle teollisuudelle.

Metsä Forest osti vuonna 2016 yksityismetsistä hankkimastaan puusta yhteensä lähes 20 prosenttia sähköisesti. Metsänhoitopalvelujen myynnissä osuus oli noin neljännes.

Metsäpalveluiden myynti kasvoi tarkasteluvuonna edellisvuoteen verrattuna. Kestävän metsätalouden rahoituskäyttöön liittyneiden epävarmuuksien vuoksi metsänhoitopalvelujen liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla.

Metsä Forest otti syksyllä käyttöön uuden luonnonhoitotoimen, jossa hakkuiden yhteydessä katkaistaan tietyt puunrungot 2–4 metrin korkeudelta tekopötkelöksi.

Puutuoteteollisuus

Puutuoteteollisuuden eli Metsä Woodin liikevaihto vuonna 2016 oli 481,6 miljoonaa euroa (2015: 533,6). Vertailukelpoinen liikevaihto oli 38,7 miljoonaa euroa (27,9).

Liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 115,3 miljoonaa euroa (10–12/2015: 117,4) ja vertailukelpoinen liikevaihto 8,3 miljoonaa euroa (8,4).

Kerto® LVL -tuotteiden toimitusmäärät ja liikevaihto kasvoivat selvästi etenkin Pohjois-Euroopan, Australian ja Pohjois-Amerikan toimitusten ansiosta. Myös muilla markkinoilla Kerto® LVL -tuotteiden kysyntä oli vahvaa.

Koivu- ja havuvarerituotteissa toimitusmäärät ja liikevaihto puolestaan laskivat edellisestä vuodesta. Levytuotteiden markkinatasapainoa Euroopassa on heikentänyt tuonin kasvu EU:n ulkopuolelta.

Metsä Wood ilmoitti 8.6.2016 käynnistävänsä noin 100 miljoonan euron investointiohjelman liittyen vaneri- ja Kerto® LVL -tuotteisiin ja tuotantotehokkuuden lisäämiseen. Ohjelma on suunniteltu toteutettavaksi vaiheittain vuoden 2018 loppuun mennessä.

Metsä Groupin suomalaiset sahat siirrettiin 1.11.2016 konsernin sisäisellä järjestelyllä Metsä Woodista osaksi Metsä Fibreä. Siirron kohteena olevat sahat olivat Vilpula, Lappeenranta, Renko, Merikarvia, Kyrö ja Eskola, joiden yhteenlaskettu vuotuinen sahatavaran tuotanto on noin 1,6 miljoonaa kuutiometriä.

Metsä Wood myi Hartolan liimapuuliiketoiminnan Versowood Oy:lle 30.11.2016. Pälkäneen projektiliiketoiminnan myynti Lapwall Oy:lle toteutui katsauskauden jälkeen 31.1.2017.

Sellu- ja sahatteollisuus

Sellu- ja sahatteollisuuden eli Metsä Fibren liikevaihto vuonna 2016 oli 1 636,0 miljoonaa euroa (2015: 1 771,8). Pitkäkuitusellun kysynnän ja tarjonnan tasapaino pysyi hyvänä. Lyhytkuidussa tarjonta lisääntyi, mikä laski hintoja. Yhdysvaltain dollarin kurssi suhteessa euroon pysyi keskimäärin edellisvuoden tasolla, vaikka vahvistui loppuvuotta kohden.

Metsä Fibren vertailukelpoinen liikevaihto oli 214,6 miljoonaa euroa (340,7). Liikevaihtoa ja liikevaihtoa heikensivät edelliseen vuoteen verrattuna pääasiassa sellun dollarimääräisten myyntihintojen ja myyntimäärien lasku. Pitkäkuitusellun dollarimääräiset markkinahinnat laskivat keskimäärin 6 prosenttia ja lyhytkuitusellun 11 prosenttia.

Metsä Fibren liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 416,0 miljoonaa euroa (10–12/2015: 442,3) ja vertailukelpoinen liikevaihto 53,7 miljoonaa euroa (79,7).

Sellun toimitusmäärä vuonna 2016 oli 2 274 000 tonnia, joka on noin 3,5 prosenttia edellisvuoden vastavan ajanjakson myyntimäärää vähemmän (2 356 000). Pitkäkuitusellun osuus myynnistä oli 1 738 000 tonnia (1 783 000) ja lyhytkuitusellun 536 000 tonnia (573 000). Sellun tuotanto oli 2 317 400 tonnia (2 352 600).

Äänekoskelle rakennettavaan biotuotetehtaaseen investoitiin 508 miljoonaa euroa vuonna 2016. Käynnissä olevien tehtaiden investoinneista merkittävimmät olivat Kemian tehtaan uusi sahatavaran vastaanottoasema, Rauman tehtaan kuivauskoneen lämmöntalteenoton laajentaminen sekä Kemian tehtaan soodakattilan ilmajärjestelmän muutos.

Metsä Groupin suomalaiset sahat siirrettiin konsernin sisäisellä järjestelyllä osaksi Metsä Fibreä 1.11.2016. Siirto tehtiin sellun ja sahatavaran teollisten synergioiden täysmittaiseksi hyödyntämiseksi.

Metsä Fibre myi Metsä-Botnia Metsät Oy:n koko osakekannan Dasos Capital Oy:n hallinnoimalle rahastolle elokuussa. Metsä-Botnia Metsät omistaa noin 34 000 hehtaarin maa- ja vesialueet. Metsä Groupin ja Metsä-Botnia Metsien väliset pitkäaikaiset sopimukset puunmyynnistä ja metsänhoitopalveluista säilyvät voimassa.

Kartonkiteollisuus

Kartonkiteollisuuden eli Metsä Boardin liikevaihto oli 1 720,3 miljoonaa euroa (2015: 2 007,5). Liikevaihtoa laski paperitoimitusten merkittävä väheneminen. Liikevaihto oli 132,3 miljoonaa euroa (199,0) ja vertailukelpoinen liikevaihto 137,5 miljoonaa euroa (179,9). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat nettona -5,2 miljoonaa euroa (+19,2) ja ne liittyivät pääosin tapettipaperiliiketoiminnan lopettamiseen.

Liikevaihtoa etenkin ensimmäisellä vuosipuoliskolla heikensi sellun ja kartongin tuotantomääriin vaikuttanut uu-

den taivekartonkikoneen käyttöönotto Husumissa. Selutehtaan soodakattilan vuoto ja uuden taivekartongin tuotantolinjan jälkikäsitellyssä esiintyneet tekniset ongelmat viivästyttivät asiakastoimituksia toisella ja kolmannella neljänneksellä. Tilikauden tulokseen vaikuttivat negatiivisesti myös Husumin taivekartongin sisäänajolaatujen selvästi alhaisempi hinta sekä markkinaselun hinnanlasku edellisvuoteen verrattuna. Metsä Boardin Suomen tehtaiden tuloskehitys oli kokonaisuudessaan vakaata. Viidellä Suomen tehtaalla tehtiin uudet vuosituotantoennätykset. Valuuttakurssivaihteluilla suojausten jälkeen oli selvästi positiivinen kokonaisvaikutus tilikauden liiketulokseen.

Metsä Boardin liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 421,8 miljoonaa euroa (10–12/2015: 462,2) ja vertailukelpoinen liiketulos 32,8 miljoonaa euroa (35,0).

Metsä Boardin taivekartongin ja valkoisen ensikuitulainerin kokonaistoimitusmäärä oli tammi–joulukuussa yhteensä 1 568 000 tonnia (1 404 000). Paperien toimitusmäärä oli 35 000 tonnia (478 000). Markkinaselun toimitusmäärä oli 500 000 tonnia (549 000). Sellutoimitusten määrää vähensivät Husumin investointiohjelmasta johtuneet tuotantokatkokset sekä Sappin kanssa lopetettu sellun välitystoiminta.

Metsä Boardin vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 8,1 prosenttia (11,3) ja vertailukelpoinen osakekohtainen tulos 0,26 euroa (0,34).

Metsä Boardin omavaraisuusaste oli joulukuun lopussa 48,2 prosenttia ja nettovelkaantumisaste 44 prosenttia (31.12.2015: 46,5 ja 32).

Metsä Boardin tilinpäätöstiedote on julkaistu 2.2.2017.

Pehmo- ja ruoanlaittopaperit

Pehmo- ja ruoanlaittopapereiden eli Metsä Tissuen liikevaihto vuonna 2016 oli 990,8 miljoonaa euroa (2015: 1 015,8) ja vertailukelpoinen liiketulos 63,1 miljoonaa euroa (55,1). Liikevaihdon laskun taustalla ovat kuluttajaliiketoiminnan loppuminen vuoden 2015 aikana Venäjällä sekä Norjan kruunun, Puolan zlotyn ja Iso-Britannian punnan valuuttakurssien heikentyminen. Liiketulosta nostivat edellisvuotta parempi myynnin tuotejakauma, toiminnan tehostaminen sekä alhaisemmat tuotanto- ja kuljetuskustannukset.

Liikevaihto vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä oli 249,2 miljoonaa euroa (10–12/2015: 263,8) ja vertailukelpoinen liiketulos 20,6 miljoonaa euroa (18,6).

Liiketuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat vuonna 2016 nettona -1,7 miljoonaa euroa (2015: -13,5). Erät liittyvät kuluttajaliiketoiminnan alasajoon Venäjällä sekä Saksassa toteutettuun lautasliinaliiketoiminnan tehostamisohjelmaan.

Lambi sai vuoden 2016 alussa wc- ja talouspaperihinsa Allergia- ja astmalaiton myöntämän Allergiatuoksen Suomessa ja Ruotsissa. Serla lanseerasi alkuvuodesta entistä riittoisamman valkoisen wc-paperin, jonka jokaisessa rullassa on 30 prosenttia aiempaa

enemmän arkkeja. Molan ja Tenton lanseeraamien uusien Sensitive-tuotteiden, kolmikerroksisten wc-papereiden, myynti vauhditti markkinaosuuksien vahvistumista Puolassa, Slovakiassa ja Tšekissä.

Katrin jatkoi uuden annostelijasarjan lanseerauksia eri markkina-alueilla. Uudet annostelijat saivat tunnustusta sekä muotoilusta että innovatiivisuudesta. SAGA lanseerasi Suomen kuluttajamarkkinoille aaltopahvista ja leivinpaperista valmistetun SAGA Paistovuolan, joka on täysin muoviton ja alumiiniton leivontaan sopiva tuote. Se kestää 220 asteen lämpötilan ja on täysin biohajava.

Metsä Tissue uudisti toisen vuosineljänneksen aikana paperikoneen Raubachin tehtaalla sekä otti käyttöön uuden varaston Kreuzausissa Saksassa. Kolmannen vuosineljänneksen aikana uudistettiin tiivispaperikone Mäntässä.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt tulevaisuutta koskevat arviot ja kannanotot perustuvat tämänhetkisiin suunnitelmiin ja arvioihin. Ne sisältävät riskejä ja muita epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että tulokset poikkeavat niistä koskevista kannanotoista. Lyhyellä aikavälillä Metsä Groupin tulokseen vaikuttavat erityisesti lopputuotteiden hinta ja kysyntä, raaka-ainekustannukset, energian hinta sekä euron kurssikehitys.

Maailmassa on useita geopoliittisia riskejä ja kriisejä, joiden kehittymisen ennustaminen on vaikeaa. Muutokset näillä alueilla voivat olla hyvin nopeita ja ennakoimattomia. Kansainvälisten kriisien hallitsemisessa on käytetty ja tullaan käyttämään pakotteita, joilla voi olla suoria tai välillisiä vaikutuksia myös metsäteollisuustuotteiden kysyntään ja siten Metsä Groupin tulokseen.

Mahdolliset muutokset johtavien teollisuusmaiden teollisuus- ja kauppapolitiikassa voivat johtaa lisääntyvään kaupankäynnin rajoittamiseen ja siten vaimentaa maailmantalouden kasvua. Lisääntyvällä protektionismilla voi olla vaikutuksia myös metsäteollisuustuotteiden kysyntään ja siten Metsä Groupin tulokseen.

Metsä Groupin vuoden 2015 tilinpäätöksessä on laajemmin selostettu konsernin toimintaan liittyviä riskejä.

VIREILLÄ OLEVAT RIITA-ASIAT

Metsähallitus jätti maaliskuussa 2011 Helsingin käräjäoikeuteen vahingonkorvauskanteen, jolla se vaatii Metsäliitto Osuuskuntaa ja kahta muuta metsäteollisuusyhtiötä korvaamaan väitetyn vahingon yhteisvastuullisesti perustuen kiellettyyn hintayhteistyöhön raakapuumarkkinoilla. Kanne liittyy markkinaoikeuden 3.12.2009 tekemään päätökseen, jonka mukaan edellä mainitut yritykset olivat syyllistyneet kilpailunrajoituslain rikkomukseen raakapuumarkkinoilla. Lisäksi jotkut Suomen kunnat ja seurakunnat sekä joukko yksityishenkilöitä ovat laittaneet vireille vastaavia kanteita. Kaikkien Metsäliitto

Osuuskuntaan yhteisvastuullisesti muiden edellä mainittujen yhtiöiden kanssa kohdistettujen kannevaatimusten määrä on yhteensä noin 185 miljoonaa euroa, josta yksin Metsäliitto Osuuskuntaan on kohdistettu noin 59 miljoonaa euroa. Lisäksi kanteisiin liittyy korkoihin, arvonalisäveroon ja oikeudenkäyntikuluihin liittyviä vaateita. Metsäliitto Osuuskunta katsoo vahingonkorvausvaateiden olevan perusteettomia eikä ole kirjannut niihin liittyen varauksia.

Korkein oikeus antoi helmikuussa 2016 päätöksen, jonka mukaan yksityisen metsänomistajan nostama korvauskanne on osittain vanhentunut. Korvausvaatimusten kokonaismäärän arvioidaan korkeimman oikeuden vanhentumista koskevan päätöksen perusteella edelleen pienenevän jonkin verran.

Helsingin kärjäoikeus hylkäsi kesäkuussa 2016 antamassaan tuomiossa Metsähallituksen vastaajayhtiöihin yhteisvastuullisesti kohdistaman 159,4 miljoonan euron vahingonkorvausvaatimuksen ja velvoitti Metsähallituksen korvaamaan vastaajayhtiöiden oikeudenkäyntikulut. Metsäliitto Osuuskunnan osuus Metsähallituksen kärjäoikeudessa vaatimasta vahingonkorvauksesta oli 49,5 miljoonaa euroa. Metsähallitus on valittanut kärjäoikeuden tuomiosta Helsingin hovioikeuteen.

Metsäliitto Osuuskunta ja Metsä Board vaativat toukuussa 2014 Helsingin kärjäoikeutta kumoamaan välimiesoikeuden 11.2.2014 antaman tuomion, jonka mukaan Metsäliitto Osuuskunta ja Metsä Board joutuivat maksamaan yhteensä 67 miljoonaa euroa vahingonkorvauksia UPM-Kymmene Oyj:lle. Kesäkuussa 2015 antamassaan tuomiossa kärjäoikeus hylkäsi Metsäliitto Osuuskunnan ja Metsä Boardin vaatimukset. Metsäliitto Osuuskunta ja Metsä Board hakivat muutosta kärjäoikeuden ratkaisuun valittamalla asiassa hovioikeuteen. Helsingin hovioikeus hylkäsi 21.10.2016 antamassaan tuomiossaan Metsäliitto Osuuskunnan ja Metsä Boardin vaatimukset. Hovioikeuden tuomio ei ole lainvoimainen.

Verohallinto otti syksyllä 2015 kielteisen kannan liittyen tiettyjen tappioiden hyväksi lukemiseen Metsä Boardin vuoden 2014 verotuksessa. Metsä Boardin näkemyksen mukaan tappiot ovat vähennyskelpoisia ja yhtiö on hakenut muutosta verohallinnon ratkaisuun.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Puun kysyntä kohdistuu sulan maan aikana korjattaviin uudistus- ja harvennuskohteisiin ja energiapuussa latvusmassaan.

Espoossa 2.2.2017

HALLITUS

Lisätiedot:

Vesa-Pekka Takala, talousjohtaja, Metsä Group, puh. 010 465 4260
Juha Laine, viestintäjohtaja, Metsä Group, puh. 010 465 4541

Puutuotteiden markkinakysyntä on pirstymässä, mikä parantaa kaikkien levytuotteiden tilauskantaa edellisvuoteen verrattuna. Ison-Britannian markkinalla rakentamisen odotetaan jatkuvan hyvällä tasolla.

Epävarmuus sekä muutokset valuuttamarkkinoilla vaikuttavat Metsä Fibren toimintaympäristöön. Sellun globaali kysyntä on jatkanut hienoista nousua eikä merkkejä merkittävästä negatiivisista markkinatilamuutoksista ole näkyvissä.

Sahatavarassa Aasian kysyntä tukee kuusisahatavaran markkinatasapainoa, mutta mäntysahatavarassa ylitartunta jatkuu johtuen etenkin Pohjois-Afrikan markkinatilanteesta.

Korkealaatuisten ensikuitukartonkien kysynnän odotetaan pysyvän hyvänä niin Euroopassa kuin Amerikasakin. Taivekartongin ja valkoisen ensikuitulainerin markkinahintojen arvioidaan pysyvän vakaina.

Metsä Boardin kartonkitoimitusten arvioidaan tammi-maaliskuussa 2017 kasvavan edellisestä vuosineljänneksestä. Kasvua tukee Husumin uusi taivekartonkituotanto, jota markkinoidaan pääosin Amerikkoihin.

Pehmo- ja ruoanlaittopaperimarkkinoilla kysynnän odotetaan jatkuvan vakaana kaikilla markkina-alueilla. Pehmopaperin kysynnän odotetaan kasvavan erityisesti itäisessä Keski-Euroopassa ja ruoanlaittopapereiden kysynnän Aasiassa.

TULOSOHJEISTUS TAMMI-MAALISKUU 2017

Metsä Groupin vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisen liikutuloksen arvioidaan olevan suunnilleen vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tasolla.

OSUUSKORKOESITYS

Metsäliitto Osuuskunnan hallitus on päättänyt ehdottaa, että jäsenten perusosuuksille maksetaan vuodelta 2016 korkoa 6,0 prosenttia (6,0 % vuodelta 2015). A-lisäosuuksille ehdotettu korko on 5,5 prosenttia (5,5), ja B-lisäosuuksille 2,5 prosenttia (3,0).

Hallituksen esitys käsitellään maaliskuussa Metsäliitto Osuuskunnan hallintoneuvostossa, joka antaa asiasta lausunnon toukokuussa kokoontuvalle edustajistolle.

Metsä Group julkaisee vuonna 2017 seuraavat taloudelliset raportit:

Osavuositarkastus tammi–maaliskuulta 2017	4.5.2017
Puolivuositarkastus tammi–kesäkuulta 2017	3.8.2017
Osavuositarkastus tammi–syyskuulta 2017	1.11.2017

Metsä Groupin vuoden 2016 tilinpäätös julkaistaan pdf-tiedostona konsernin kotisivuilla www.metsagroup.fi viikolla 9. Tilinpäätös sisältää tilinpäätöksen, hallituksen toimintakertomuksen, palkka- ja palkkioselvityksen sekä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

SEGMENTIT

	2016	2015	2016	2015
Puunhankinta ja metsäpalvelut	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	1 534,4	1 518,1	399,2	364,9
EBITDA, milj. euroa	34,3	32,5	9,8	7,1
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	34,3	32,5	9,8	7,1
Liiketulos, milj. euroa	30,9	29,0	8,9	6,3
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	30,9	29,0	8,9	6,3
% liikevaihdosta	2,0	1,9	2,2	1,7
Vertailukelpoinen ROCE, %	26,1	26,4	27,0	21,6
Investoinnit, milj. euroa	5,1	6,0	1,5	1,7
Henkilöstö kauden lopussa	855	877	855	877

	2016	2015	2016	2015
Puutuoteollisuus	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	481,6	533,6	115,3	117,4
EBITDA, milj. euroa	53,6	25,5	13,2	13,5
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	52,2	43,6	11,3	12,4
Liiketulos, milj. euroa	40,0	6,5	10,0	9,5
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	38,7	27,9	8,3	8,4
% liikevaihdosta	8,0	5,2	7,2	7,1
Vertailukelpoinen ROCE, %	17,1	9,8	15,2	11,6
Investoinnit, milj. euroa	18,0	12,2	9,2	4,0
Henkilöstö kauden lopussa	1 521	1 600	1 521	1 600

	2016	2015	2016	2015
Sellu- ja sahaiteollisuus	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	1 636,0	1 771,8	416,0	442,3
EBITDA, milj. euroa	293,1	415,2	67,8	96,2
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	281,8	415,2	68,2	96,2
Liiketulos, milj. euroa	220,8	340,7	53,3	79,7
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	214,6	340,7	53,7	79,7
% liikevaihdosta	13,1	19,2	12,9	18,0
Vertailukelpoinen ROCE, %	19,6	41,8	18,1	37,1
Investoinnit, milj. euroa	553,4	255,6	146,4	110,8
Henkilöstö kauden lopussa	1 231	1 275	1 231	1 275

	2016	2015	2016	2015
Kartonkiteollisuus	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	1 720,3	2 007,5	421,8	462,2
EBITDA, milj. euroa	234,6	302,5	58,9	59,1
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	231,1	283,3	53,1	59,7
Liiketulos, milj. euroa	132,3	199,0	38,5	34,1
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	137,5	179,9	32,8	35,1
% liikevaihdosta	8,0	9,0	7,8	7,6
Vertailukelpoinen ROCE, %	8,1	11,3	7,7	8,3
Investoinnit, milj. euroa	162,4	177,8	43,3	60,8
Henkilöstö kauden lopussa	2 466	2 601	2 466	2 601

	2016	2015	2016	2015
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	990,8	1 015,8	249,2	263,8
EBITDA, milj. euroa	101,0	82,1	26,8	33,6
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	102,8	94,0	30,6	28,7
Liiketulos, milj. euroa	61,3	41,6	16,8	23,9
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	63,1	55,1	20,6	18,6
% liikevaihdosta	6,4	5,4	8,3	7,0
Vertailukelpoinen ROCE, %	9,3	8,2	12,6	11,1
Investoinnit, milj. euroa	37,6	29,4	21,9	17,6
Henkilöstö kauden lopussa	2 741	2 754	2 741	2 754

	2016	2015	2016	2015
Muu toiminta	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	5,0	4,1	1,1	0,5
EBITDA, milj. euroa	2,1	23,8	-7,5	-4,6
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	2,3	3,3	-7,4	-4,6
Liiketulos, milj. euroa	0,0	21,8	-8,1	-5,1
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	0,1	1,3	-8,0	-5,1
Investoinnit, milj. euroa	9,9	13,3	2,4	4,1
Henkilöstö kauden lopussa	486	492	486	492

Muu toiminta sisältää mm. Metsä Groupin konsernipalvelutoiminnot, Metsäliitto Osuuskunnan holdingtoiminnan, Metsä Group Treasury Oy:n sekä osuuden Metsätapiolan kiinteistöistä.

	2016	2015	2016	2015
Sisäinen myynti ja eliminoinnit	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	-1 710,0	-1 835,0	-427,3	-445,9
EBITDA, milj. euroa	-32,1	-81,2	-5,8	-16,4
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	-30,4	-81,2	-5,8	-16,4
Liiketulos, milj. euroa	-42,9	-96,5	-9,7	-20,2
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	-46,2	-96,5	-9,7	-20,2

	2016	2015	2016	2015
Metsä Group	1–12	1–12	10–12	10–12
Liikevaihto, milj. euroa	4 657,9	5 016,0	1 175,2	1 205,4
EBITDA, milj. euroa	686,6	800,3	163,2	188,5
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	674,1	790,7	159,9	183,0
Liiketulos, milj. euroa	442,3	542,1	109,7	128,2
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	438,6	537,4	106,5	122,7
% liikevaihdosta	9,4	10,7	9,1	10,2
Vertailukelpoinen ROCE, %	10,2	13,6	9,8	12,3
Investoinnit, milj. euroa	757,9	491,6	217,7	195,9
Henkilöstö kauden lopussa	9 300	9 599	9 300	9 599

LIIKETULOKSEN TÄSMÄTYSLASKELMA

Milj. euroa	2016 1–12	2015 1–12	2016 10–12	2015 10–12
LIIKETULOS	442,3	542,1	109,7	128,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät:				
Puunhankinta ja metsäpalvelut	-	-	-	-
Puutuoteteollisuus	-1,3	21,4	-6,8	-1,1
Sellu- ja sahateollisuus	-6,2	-	5,5	-
Kartonkiteollisuus	5,2	-19,2	-5,7	0,9
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	1,7	13,5	3,7	-5,4
Muu toiminta	-3,1	-20,5	0,1	-
Yhteensä	-3,7	-4,7	-3,2	-5,6
VERTAILUKELPOINEN LIIKETULOS	438,6	537,4	106,5	122,7

Milj. euroa	2016 1–12	2015 1–12	2016 10–12	2015 10–12
LIIKETULOS	442,3	542,1	109,7	128,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät:				
Liiketoiminnan muut tuotot	-24,5	-40,2	-6,3	-1,7
Varastojen muutos	1,2	12,4	-1,2	-0,4
Henkilöstökulut	2,5	7,9	-2,1	-1,7
Poistot	0,3	-	-8,4	-
Arvonalentumiset	8,5	4,9	8,5	-0,1
Liiketoiminnan muut kulut	8,3	10,2	6,3	-1,7
Yhteensä	-3,7	-4,7	-3,2	-5,6
VERTAILUKELPOINEN LIIKETULOS	438,6	537,4	106,5	122,7

”+” -merkkiset erät = vertailukelpoisuuteen vaikuttavia kuluja

”-” -merkkiset erät = vertailukelpoisuuteen vaikuttavia tuottoja

Metsä Groupin vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät vuonna 2016 olivat +3,7 miljoonaa euroa. Metsä Board kirjasi nettona 7,8 miljoonaa euroa kuluja ja varauksia liittyen Kyron tehtaan tapetin pohjapaperikoneen sulkemiseen. Lisäksi Metsä Board on kirjannut 1,8 miljoonan euron kuluvarauksen liittyen Simpeleen kartonkitehtaan uudelleenjärjestelyyn, 1,1 miljoonaa euroa tappiota Alrec Boiler Oy:n myynnistä ja 0,7 miljoonaa euroa kuluja liittyen Belgian myyntikonttorin järjestelyyn. Vuonna 2011 myydystä M-real Hallein GmbH:sta Metsä Board sai 4,4 miljoonaa euroa lisäkauppahintaa.

Metsä-Botnia Metsät Oy:n koko osakekannan myynnistä Metsä Fibre kirjasi elokuussa 11,7 miljoonan euron myyntivoiton. Metsä Tissuen vertailukelpoiseen liikelokseen vaikutti järjestelyvarauksen purku 2,7 miljoonalla eurolla liittyen Saksan lautasliinaliiketoiminnan tehostamisohjelmaan. Venäjän liiketoiminnan lopettamisesta Metsä Tissue kirjasi tappiota 4,4 miljoonaa euroa. Metsä Woodin liimapuuliiketoiminnan myynnistä kirjattiin voittoa 1,7 miljoonaa euroa ja Metsä Wood France S.A.S.:n myynnistä lisäkuluja 0,4 miljoonaa euroa. Metsä Woodin liikearvon arvonalentuminen 5,0 miljoonaa euroa liittyen sahojen siirtoon Selluteollisuuteen ja Metsä Boardin osuus, 1,8 miljoonaa euroa, Metsä-Botnia Metsät Oy:n myynnistä on eliminoitu konsernitason tasolla.

Vuoden 2015 vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat nettona +4,7 miljoonaa euroa. Merkittävimmät tuotot olivat Fin-silva Oyj:n osakkeista saatu myyntivoitto 20,8 miljoonaa euroa ja Gohrsmühlen tehtaan myyntivoitto 17,5 miljoonaa euroa. Metsä Wood France S.A.S.:n toteutuneesta myynnistä kirjattiin kuluja yhteensä 21,4 miljoonaa euroa. Metsä Tissue kirjasi kuluvarauksia ja alaskirjauksia yhteensä 13,5 miljoonaa euroa liittyen Venäjän toimintoihin sekä Saksan lautasliinaliiketoiminnan tehostamisohjelmaan.

TIEDOT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Milj. euroa	2016 10–12	2016 7–9	2016 4–6	2016 1–3	2015 10–12	2015 7–9	2015 4–6	2015 1–3
Liikevaihto								
Puunhankinta ja metsäpalvelut	399,2	356,2	377,8	401,2	364,9	348,0	393,5	411,8
Puutuoteteollisuus	115,3	115,1	129,9	121,4	117,4	135,2	146,1	134,9
Sellu- ja sahateollisuus	416,0	388,7	422,5	408,8	442,3	430,1	487,0	412,4
Kartonkiteollisuus	421,8	440,0	422,9	435,6	462,2	497,6	522,0	525,7
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	249,2	246,6	248,8	246,2	263,8	249,2	249,0	253,7
Muu toiminta	1,1	1,2	1,1	1,6	0,5	0,8	0,9	1,9
Sisäinen myynti	-427,3	-404,5	-419,0	-459,2	-445,9	-435,6	-468,4	-485,2
Liikevaihto	1 175,2	1 143,3	1 183,9	1 155,6	1 205,4	1 225,2	1 330,2	1 255,1
Liiketulos								
Puunhankinta ja metsäpalvelut	8,9	7,7	6,5	7,8	6,3	7,0	6,9	8,7
Puutuoteteollisuus	10,0	9,0	13,1	7,8	9,5	7,8	-15,3	4,5
Sellu- ja sahateollisuus	53,3	58,1	48,2	61,2	79,7	83,4	95,6	82,0
Kartonkiteollisuus	38,5	26,6	34,5	32,7	34,1	54,6	67,2	43,1
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	16,8	17,8	13,2	13,5	23,9	6,5	6,1	5,1
Muu toiminta	-8,1	4,4	4,6	-0,9	-5,1	4,2	23,3	-0,6
Eliminoinnit	-9,7	-16,2	-1,6	-15,3	-20,2	-21,5	-29,8	-25,0
Liiketulos	109,7	107,4	118,5	106,8	128,2	142,0	154,0	117,8
% liikevaihdosta	9,3	9,4	10,0	9,2	10,6	11,6	11,6	9,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,3	-0,5	-0,8	-0,1	2,7	-0,8	3,2	6,1
Kurssierot	-6,5	1,3	0,5	-1,0	2,6	-0,6	-6,7	3,5
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-18,4	-18,7	-20,0	-17,8	-20,1	-20,0	-22,4	-21,3
Kauden tulos ennen veroja	85,1	89,5	98,2	87,8	113,4	120,7	128,2	106,1
Tuloverot	-16,9	-21,7	-22,6	-19,5	-21,2	-38,4	-35,5	-17,5
Kauden tulos	68,2	67,8	75,7	68,3	92,2	82,3	92,7	88,6
Vertailukelpoinen liiketulos								
Puunhankinta ja metsäpalvelut	8,9	7,7	6,5	7,8	6,3	7,0	6,9	8,7
Puutuoteteollisuus	8,3	9,0	13,2	8,2	8,4	8,0	7,1	4,5
Sellu- ja sahateollisuus	53,7	46,4	53,2	61,2	79,7	83,4	95,6	82,0
Kartonkiteollisuus	32,8	34,0	35,8	35,0	35,1	54,6	47,0	43,2
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	20,6	15,8	13,2	13,5	18,6	13,2	7,6	15,8
Muu toiminta & eliminoinnit	-17,7	-10,0	-2,1	-16,2	-25,3	-17,3	-27,0	-25,7
Liiketulos yhteensä	106,5	102,8	119,8	109,5	122,7	149,0	137,1	128,6
% liikevaihdosta	9,1	9,0	10,1	9,5	10,2	12,2	10,3	10,2

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Sijoitetun pääoman tuotto (%) ROCE	=	(Tulos ennen veroja + muut rahoituskulut ja kurssierot) per (Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin))
Oman pääoman tuotto (%) ROE	=	(Tulos ennen veroja - tuloverot) per (Oma pääoma (keskimäärin))
Omavaraisuusaste (%)	=	(Oma pääoma) per (Taseen loppusumma - saadut ennakot)
Nettovelkaantumisaste (%)	=	(Korolliset rahoitusvelat - rahavarat - korolliset saamiset) per (Oma pääoma)
EBITDA	=	Liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia

VERTAILUKELPOISET TUNNUSLUVUT

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, ESMA) uudet ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan tilikaudelle 2016. Vuoden 2016 kolmannesta neljänneksestä lähtien Metsä Group on uudelleen nimennyt aiemmin käyttämänsä "ilman kertaluonteisia eriä" ei-IFRS-tunnuslukunsa "vertailukelpoinen" tunnusluvuilla. Vertailukelpoisessa liiketuloksessa on eliminoitu poikkeukselliset ja olennaiset tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät ja ne on kohdistettu toimintasegmenteille. Terminologian muutos ei vaikuta vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien määrittelyyn eikä siten edellytä historiallukujen uudelleenlaskentaa.

IFRS:n mukaisen liiketuloksen ja vertailukelpoisen liiketuloksen välinen siltalaskelma on esitetty tässä tilinpäätöstiedotteessa. Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto on laskettu käyttäen samoja oikaisuja kuin vertailukelpoinen liiketulos ja lisäksi oikaistuna mahdollisilla vertailukelpoisuuteen liittyvillä rahoitustuotoilla. Metsä Group katsoo, että näin johdetut tunnusluvut parantavat raportointijaksojen vertailukelpoisuutta.

Mitkään näistä tunnusluvuista, joista on eliminoitu vertailukelpoisuuteen liittyvät erät, eivät ole IFRS-raportoinnissa käytettäviä tunnuslukuja, eikä niitä voi verrata muiden yhtiöiden vastaavalla tavoin nimettyihin tunnuslukuihin. Tyypillisimpiä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ovat merkittävät myyntivoitot ja -tappiot, IAS 36 Omaisuuserien arvonalentuminen -standardin mukaiset arvonalentumiset ja niiden palautukset, rakennemuutoksista aiheutuneet kustannukset ja niiden oikaisut sekä oikeudenkäynteihin liittyvät erät.

TILINPÄÄTÖSTIEDOT
TILINTARKASTAMATON KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Liite	2016	2015	Muutos	2016	2015
		1-12	1-12		10-12	10-12
Liikevaihto	2	4 657,9	5 016,0	-358,1	1 175,2	1 205,4
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		64,8	-48,0	112,7	19,4	-33,2
Liiketoiminnan muut tuotot		70,5	95,7	-25,2	18,2	16,9
Materiaalit ja palvelut		-3 132,7	-3 212,5	79,8	-799,3	-746,5
Henkilöstökulut		-626,3	-678,2	51,9	-153,2	-161,9
Poistot ja arvonalentumiset		-244,3	-258,2	13,9	-53,5	-60,3
Liiketoiminnan muut kulut		-347,5	-372,7	25,2	-97,0	-92,2
Liiketulos	2	442,3	542,1	-99,8	109,7	128,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		-1,1	11,2	-12,3	0,3	2,7
Kurssierot		-5,7	-1,2	-4,6	-6,5	2,6
Muut rahoitustuotot ja -kulut	2	-74,9	-83,8	8,9	-18,4	-20,1
Kauden tulos ennen veroja		360,6	468,4	-107,7	85,1	113,4
Tuloverot	3	-80,7	-112,6	31,9	-16,9	-21,2
Kauden tulos		279,9	355,7	-75,8	68,2	92,2
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi						
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		-12,3	19,5	-31,8	26,1	11,9
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		3,1	-5,6	8,6	-5,2	-3,1
Yhteensä		-9,3	13,9	-23,2	20,9	8,8
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Rahavirran suojaukset		17,2	-0,1	17,3	24,0	-9,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat	8	-26,7	-30,6	3,9	7,4	-24,7
Muuntoerot		-14,0	8,9	-22,9	10,5	3,8
Osuus yhteisyrityksen muista laajan tuloksen eristä		1,2	-0,6	1,8	0,5	-0,5
Muut erät		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		0,5	7,4	-6,9	-6,5	9,1
Yhteensä		-21,8	-15,0	-6,8	35,9	-21,7
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-31,1	-1,0	-30,0	56,8	-13,0
Kauden laaja tulos yhteensä		248,9	354,7	-105,8	125,1	79,2
Kauden tuloksen jakautuminen						
Emoyrityksen omistajille		182,6	216,9	-34,3	44,4	61,8
Määräysvallattomille omistajille		97,3	138,8	-41,5	23,8	30,4
Yhteensä		279,9	355,7	-75,8	68,2	92,2
Kauden laajan tuloksen jakautuminen						
Emoyrityksen omistajille		160,6	221,1	-60,5	84,1	58,2
Määräysvallattomille omistajille		88,2	133,6	-45,3	40,9	21,0
Yhteensä		248,9	354,7	-105,8	125,1	79,2

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstiedotetta.

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN TASE

Milj. euroa	Liite	2016 31.12.	2015 31.12.
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo		517,6	522,8
Muut aineettomat hyödykkeet		231,5	234,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4	2 542,5	2 059,0
Biologiset hyödykkeet		3,1	13,4
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		42,1	43,4
Myytävissä olevat rahoitusvarat	8	200,1	227,1
Muut rahoitusvarat	8	21,5	28,0
Laskennalliset verosaamiset		37,9	37,9
		3 596,2	3 166,1
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		767,2	686,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset		670,3	640,5
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat vero- saamiset		14,3	0,6
Rahavarat	8	895,1	1 120,8
		2 346,8	2 448,7
Myytävänä olevat omaisuuserät		2,8	1,6
Varat yhteensä		5 945,8	5 616,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Oma pääoma		1 941,6	1 805,6
Määräysvallattomien omistajien osuudet		658,4	611,3
		2 600,0	2 416,9
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat		213,4	225,6
Eläkevelvoitteet		83,9	77,9
Varaukset	5	20,2	23,0
Rahoitusvelat	8	1 265,3	1 303,5
Muut velat		28,5	22,3
		1 611,4	1 652,3
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	5	5,0	20,3
Rahoitusvelat	8	667,2	442,3
Ostovelat ja muut velat		1 051,3	1 063,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		9,0	20,3
		1 732,5	1 546,2
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		1,9	1,1
Velat yhteensä		3 345,8	3 199,5
Oma pääoma ja velat yhteensä		5 945,8	5 616,4

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstiedotetta.

TILINTARKASTAMATON LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Määräysvallattomien omistajien osuudet	
	Osuuspääomat	Muuntoerot	Arvonmuutos ja muut rahastot	Kertyneet voitto-varat	Yht.	Yht.	Yht.
Oma pääoma 1.1.2015	719,1	-7,1	206,7	671,6	1 590,3	467,0	2 057,3
Kauden tulos				216,9	216,9	138,8	355,7
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		4,4	-11,8	11,6	4,2	-5,3	-1,0
Kauden laaja tulos yhteensä		4,4	-11,8	228,5	221,1	133,6	354,7
Liiketoimet omistajien kanssa:							
Maksetut osuuspääoman korot ja osingot				-35,3	-35,3	-48,3	-83,6
Osuuspääoman muutos	26,6		0,1	-3,0	23,6		23,6
Muu oman pääoman muutos			-0,8		-0,8	56,8	56,0
Siirto vapaasta pääomasta sidottuun			3,3	-3,3	0,0		0,0
Osakeperusteiset maksut				6,2	6,2	0,8	7,0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka eivät johdaneet muutokseen määräysvallassa					0,0		0,0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien myynnit, jotka eivät johdaneet muutokseen määräysvallassa			-0,0	0,3	0,3	1,5	1,9
Oma pääoma 31.12.2015	745,7	-2,7	197,4	865,1	1 805,6	611,3	2 416,9

Milj. euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Määräysvallattomien omistajien osuudet	
	Osuuspääomat	Muuntoerot	Arvonmuutos ja muut rahastot	Kertyneet voitto-varat	Yht.	Yht.	Yht.
Oma pääoma 1.1.2016	745,7	-2,7	197,4	865,1	1 805,6	611,3	2 416,9
Kauden tulos				182,6	182,6	97,3	279,9
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-8,2	-3,9	-9,8	-21,9	-9,1	-31,1
Kauden laaja tulos yhteensä		-8,2	-3,9	172,8	160,6	88,2	248,9
Liiketoimet omistajien kanssa:							
Maksetut osuuspääoman korot ja osingot				-38,0	-38,0	-68,9	-106,9
Osuuspääoman muutos	23,7		0,0	-10,5	13,2		13,2
Muu oman pääoman muutos					0,0	24,9	24,9
Osakeperusteiset maksut				-0,4	-0,4	0,0	-0,4
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka eivät johdaneet muutokseen määräysvallassa					0,0		0,0
Määräysvallattomien omistajien osuuksien myynnit, jotka eivät johdaneet muutokseen määräysvallassa			-0,0	0,7	0,7	2,8	3,5
Oma pääoma 31.12.2016	769,4	-10,9	193,5	989,6	1 941,6	658,4	2 600,0

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstiedotetta.

TILINTARKASTAMATON LYHENNETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa		2016	2015
	Liite	1–12	1–12
Kauden tulos	7	279,9	355,7
Oikaisut yhteensä	7	350,5	387,2
Käyttöpääoman muutos		-126,2	221,3
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat		504,3	964,3
Nettorahoituskulut		-41,0	-71,0
Maksetut verot		-115,5	-97,3
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat		347,8	796,0
Yrityshankinnat		0,0	-2,4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-757,9	-491,6
Omaisuuksien myynnit ja muut erät	7	67,9	38,6
Investointien nettorahavirrat		-690,0	-455,4
Osuuspääomien muutos		41,0	50,9
Muu oman pääoman muutos		24,9	55,6
Pitkäaikaisten lainojen ja muiden rahoituserien muutos		169,6	-179,2
Maksetut osuuspääoman korot ja osingot		-120,2	-94,9
Rahoituksen nettorahavirrat		115,4	-167,7
Rahavarojen muutos		-226,8	172,8
Rahavarat kauden alussa		1 120,8	947,9
Rahavarojen muuntoero		1,1	-0,1
Rahavarojen muutos		-226,8	172,8
Myytävinä olevien omaisuuserien rahavarat		0,0	0,2
Rahavarat kauden lopussa		895,1	1 120,8

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstiedotetta.

LIITETIEDOT TARKASTAMATTOMAAN TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEeseen

LIITE 1 – PERUSTIEDOT JA LAATIMISPERIAATTEET

Metsäliitto Osuuskunta tytäryrityksineen muodostaa konsernin ("Metsä Group" tai "konserni"), jonka viisi liiketoiminta-aluetta ovat puunhankinta ja metsäpalvelut, puutuoteteollisuus, sellu- ja sahateollisuus, kartonkiteollisuus sekä pehmo- ja ruoanlaittopaperit. Konsernin emoyritys on Metsäliitto Osuuskunta. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Revontulenpuisto 2, 02100 Espoo.

Tilintarkastamaton tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34, *Osavuosikatsaukset*-standardin mukaisesti, ja sitä tulee lukea yhdessä vuoden 2015 IFRS-tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätöstiedotteen laatimisperiaatteet ovat yhdenmukaiset vuoden 2015 IFRS-tilinpäätöksen kanssa lukuun ottamatta alla kuvattua:

- Tilikauden poistoja koneista ja kalustosta on vuosineljännesten välillä soveltuvin osin täsmennetty vastaamaan omaisuuserän ilmentämän taloudellisen hyödyn käytön jakautumista.

Konserni on vuoden 2016 alussa ottanut käyttöön seuraavat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat:

- Muutos IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen: Disclosure Initiative*: Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määritettäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt - Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations*: Muutoksilla on annettu uutta ohjeistusta IFRS 11:een siitä, miten kirjanpidossa käsitellään yhteisessä toiminnossa olevan osuuden hankintaa, kun yhteinen toiminto muodostaa liiketoiminnan. Tällöin on sovellettava liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitoikäisyyttä. Standardimuutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- *IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutuskokoelma 2012–2014*: Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

Tilinpäätöstiedote esitetään miljoonina euroina, ellei muuta ole mainittu.

Metsäliitto Osuuskunnan hallitus hyväksyi julkistettavaksi tämän tilinpäätöstiedotteen kokouksessaan 2.2.2017.

LIITE 2 – SEGMENTTITIEDOT

Metsä Groupin toimintasegmentit muodostuvat konsernin liiketoiminta-alueista. Liiketoiminta-alueet tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluja, ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä. Toimintasegmentit raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla.

Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty pääjohtaja.

Segmenttiraportoinnissa noudatetaan samoja tilinpäätösperiaatteita kuin konsernissa ja segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu markkinahintoihin.

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	1–12/2016	1–12/2016	1–12/2016	1–12/2015	1–12/2015	1–12/2015
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Puunhankinta ja metsäpalvelut	407,3	1 127,1	1 534,4	386,9	1 131,3	1 518,1
Puutuoteteollisuus	460,8	20,7	481,6	516,4	17,2	533,6
Sellu- ja sahateollisuus	1 148,5	487,4	1 636,0	1 166,1	605,6	1 771,8
Kartonkiteollisuus	1 651,7	68,6	1 720,3	1 932,7	74,8	2 007,5
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	989,5	1,3	990,8	1 014,9	0,9	1 015,8
Muu toiminta	0,1	4,9	5,0	-1,0	5,2	4,1
Sisäisen myynnin eliminointi	-	-1 710,0	-1 710,0	-	-1 835,0	-1 835,0
Yhteensä	4 657,9	0,0	4 657,9	5 016,0	0,0	5 016,0

LIIKETULOS SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	2016	2015
	1–12	1–12
Puunhankinta ja metsäpalvelut	30,9	29,0
Puutuoteteollisuus	40,0	6,5
Sellu- ja sahateollisuus	220,8	340,7
Kartonkiteollisuus	132,3	199,0
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	61,3	41,6
Muu toiminta	0,0	21,8
Eliminoinnit	-42,9	-96,5
Liiketulos yhteensä	442,3	542,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-1,1	11,2
Rahoituskulut, netto	-80,6	-84,9
Tuloverot	-80,7	-112,6
Kauden tulos	279,9	355,7

VARAT JA VELAT SEGMENTEITTÄIN

Varat Milj. euroa	2016	2015
	31.12.	31.12.
Puunhankinta ja metsäpalvelut	274,4	223,8
Puutuoteteollisuus	191,5	208,2
Sellu- ja sahateollisuus	1 556,8	1 028,7
Kartonkiteollisuus	1 959,8	1 889,5
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	866,3	896,3
Muu toiminta	225,1	261,7
Myytävänä olevat omaisuuserät	2,8	1,6
Eliminoinnit	-227,8	-221,5
Kohdistamattomat varat	1 096,8	1 328,0
Yhteensä	5 945,8	5 616,4

Segmentin varat sisältävät aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoitukset osakkuusyrityksiin, vaihto-omaisuuden ja myyntisaamiset sekä muut korottomat saamiset (pl. korot ja verot).

Velat	2016	2015
Milj. euroa	31.12.	31.12.
Puunhankinta ja metsäpalvelut	207,0	177,9
Puutuoteteollisuus	74,8	74,6
Sellu- ja sahateollisuus	360,6	322,5
Kartonkiteollisuus	365,4	441,2
Pehmo- ja ruoanlaittopaperit	289,8	300,2
Muu toiminta	103,9	102,5
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	1,9	1,1
Eliminoinnit	-227,8	-221,5
Kohdistamattomat velat	2 170,2	2 001,1
Yhteensä	3 345,8	3 199,5

Segmentin velat sisältävät ostovelat, saadut ennakot ja muut korottomat velat (pl. korot ja verot).

LIITE 3 – TULOVEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta.

Milj. euroa	2016	2015
	1–12	1–12
Kauden verot	83,3	91,3
Edellisten kausien verot	0,0	10,7
Laskennalliset verot	-2,6	10,6
Tuloverot yhteensä	80,7	112,6

LIITE 4 – AINEELLISEN KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET

Milj. euroa	2016	2015
	1–12	1–12
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 059,0	1 831,2
Investoinnit	747,9	482,9
Vähennykset	-17,3	-12,6
Myytävänä olevat omaisuuserät	-4,8	-2,0
Poistot ja arvonalentumiset	-226,5	-239,6
Muuntoero ja muut muutokset	-15,9	-0,7
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 542,5	2 059,0

Poistot ja arvonalentumiset sisältävät vuonna 2016 Metsä Boardin Kyron tehtaan lopetettuun tapetin pohjapaperivalmistukseen liittyvän 8,5 miljoonan euron arvonalentumisen sekä 2,0 miljoonan euron arvonalentumisen peruutuksen Metsä Boardin Husumin tehtaan myymästä paperikoneesta.

Myytävänä olevat omaisuuserät sisältävät vuonna 2016 Asunto Oy Tapiolan Saarnin myymättä olevat asunnot ja auto-paikat sekä maa- ja vesialueita.

LIITE 5 – VARAUKSET

Milj. euroa	Uudelleen-	Ympäristö-	Muut	Yhteensä
	järjestely	velvoitteet	varaukset	
1.1.2016	20,4	15,0	7,8	43,3
Muuntoerot	-0,4	-0,0	-0,0	-0,4
Varausten lisäykset	0,8	3,2	1,7	5,7
Käytetyt varaukset	-14,3	-0,1	-3,3	-17,7
Käyttämättömien varausten peruutukset	-3,1	-1,9	-0,6	-5,7
31.12.2016	3,4	16,2	5,6	25,2

Käyttämättömien uudelleenjärjestelyvarausten peruutuksista 2,7 miljoonaa euroa liittyy Metsä Tissuen Saksan lautasliinaliiketoiminnan tehostamisohjelmaa varten tehtyjen varausten peruutuksiin. Ympäristövelvoitevarausten lisäyksistä 2,4 miljoonaa euroa liittyy Metsä Tissuen kaatopaikan maisemointiin ja käyttämättömien ympäristövarausten peruutuksista 1,4 miljoonaa euroa liittyy Metsä Fibren kaatopaikkavarausten tarkistuksiin.

Metsä Groupin varausten kokonaissummasta 25,2 miljoonaa euroa, pitkäaikaisten varausten osuus on 20,2 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisten varausten osuus 5,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten varausten arvioidaan pääosin purkautuvan vuoden 2025 loppuun mennessä.

LIITE 6 – LIIKETOIMET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYSTEN KANSSA

Milj. euroa	2016 1–12	2015 1–12
Myynnit	9,8	9,4
Ostot	86,5	90,4
Pitkäaikaiset saamiset	1,0	1,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3,3	3,7
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	6,0	6,6

LIITE 7 – KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT
Oikaisut tilikauden tulokseen

Milj. euroa	2016 1–12	2015 1–12
Verot	80,7	112,6
Poistot ja arvonalentumiset	244,3	258,2
Biologiset hyödykkeet	-1,7	-1,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1,1	-11,2
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot ja -tappiot	-34,1	-51,0
Rahoituskulut, netto	80,6	84,9
Eläkevelvoitteet ja varaukset	-20,4	-4,9
Yhteensä	350,5	387,2

Omaisuuksien myynnit ja muut erät

Omaisuuksien myynnit ja muut erät sisältävät vuonna 2016 Metsäliitto Osuuskunnan tytäryrityksen Metsä Wood France S.A.S.:n vuonna 2015 toteutuneeseen myyntiin liittyviä lisäkuluja 0,4 miljoonaa euroa, Metsä Woodin lämpöpuuliiketoiminnan myynnin 6,8 miljoonaa euroa, Metsä Board -konsernin tytäryrityksen tavoin yhdistellyn strukturoidun yhteisön Alrec Boiler Oy:n myynnin -2,8 miljoonaa euroa (Alrec Boiler Oy:n myynnin rahavirtavaikutus kokonaisuudessaan on -5,5 miljoonaa euroa, josta -2,7 miljoonaa euroa esitetään rahoituksen rahavirrassa), Metsä Fibren tytäryrityksen Metsä-Botnia Metsät Oy:n myynnin 24,4 miljoonaa euroa sekä Metsä Woodin liimapuuliiketoiminnan myynnin 3,0 miljoonaa euroa. Omaisuuksien myynnit ja muut erät sisältävät myös Metsä Boardin tytäryrityksen M-real Hallein GmbH:n vuonna 2011 toteutuneeseen myyntiin sisälty-

neiden tytäryrityssaamisten myyntiin liittyvän lisäkaup-pahinnan 4,4 miljoonaa euroa sekä Asunto Oy Tapiolan Jalavan, Asunto Oy Tapiolan Pyökin sekä Asunto Oy Tapiolan Saarnin asuntojen ja autopaikkojen myyntejä yhteensä 8,4 miljoonaa euroa. Lisäksi omaisuuden myynnit ja muut erät sisältävät käyttöomaisuuden myyntejä 18,5 miljoonaa euroa ja muita eriä 5,2 miljoonaa euroa. Merkittävimmät käyttöomaisuuden myynnit olivat Metsä Board Kyrön ja Husumin tehtaiden lopetettuihin paperiliiketoimintoihin liittyneiden myytyjen käyttöomaisuuserien luovutuksista saadut määrät 8,5 miljoonaa euroa sekä Metsä Boardin päästöoikeuksien ja sähkösertifikaattien myynnit 4,4 miljoonaa euroa.

Muu oman pääoman muutos

Muu oman pääoman muutos sisältää Metsä Fibre Oy:öön tehdyn oman pääoman ehtoisen sijoituksen.

LIITE 8 – RAHOITUSINSTRUMENTIT

Rahoitusvarat ja -velat luokiteltuna IAS 39:n mukaan sekä käyvät arvot.

Rahoitusvarat 31.12.2016

Milj. euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Johdannaiset suojauslaskennassa	Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut	Kirjanpito-arvo yht.	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat		200,1				200,1	200,1
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat			18,4			18,4	18,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset			661,9			661,9	661,9
Rahavarat	97,2		797,9			895,1	895,1
Johdannaiset	0,1			8,3		8,5	8,5
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät saamiset							
Yhteensä	97,4	200,1	1 478,1	8,3	0,0	1 784,0	1 784,0

Rahoitusvelat 31.12.2016

Milj. euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Johdannaiset suojauslaskennassa	Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut	Kirjanpito-arvo yht.	Käypä arvo
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat					1 265,3	1 265,3	1 293,5
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat					1,5	1,5	1,5
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat					667,2	667,2	677,3
Ostovelat ja muut velat					920,1	920,1	920,1
Johdannaiset	10,8			35,0		45,8	45,8
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat					1,9	1,9	1,9
Yhteensä	10,8	0,0	0,0	35,0	2 856,2	2 902,0	2 940,3

Rahoitusvarat 31.12.2015

Milj. euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Johdannaiset suojauslaskennassa	Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut	Kirjanpito-arvo yht.	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat		227,1				227,1	227,1
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	5,8		22,2			28,0	28,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset			633,9			633,9	633,9
Rahavarat	62,3		1 058,5			1 120,8	1 120,8
Johdannaiset	4,0			1,0		4,9	4,9
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät saamiset							
Yhteensä	72,1	227,1	1 714,5	1,0	0,0	2 014,7	2 014,7

Rahoitusvelat 31.12.2015

Milj. euroa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Johdannaiset suojauslaskennassa	Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut	Kirjanpito-arvo yht.	Käypä arvo
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat					1 303,5	1 303,5	1 344,3
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat					4,4	4,4	4,4
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat					442,3	442,3	446,8
Ostovelat ja muut velat					921,0	921,0	921,0
Johdannaiset	-1,5			43,6		42,2	42,2
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat					1,1	1,1	1,1
Yhteensä	-1,5	0,0	0,0	43,6	2 672,2	2 714,4	2 759,7

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypään arvon hierarkia 31.12.2016

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat, jotka kirjataan käypään arvoon				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,0		200,1	200,1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat	91,0	6,2		97,2
Johdannaissaamiset	7,7	0,8		8,5
Rahoitusvelat, jotka kirjataan käypään arvoon				
Johdannaissovelat	1,0	44,8		45,8
Rahoitusvarat, joita ei kirjata käypään arvoon				
Rahavarat		797,9		797,9
Rahoitusvelat, joita ei kirjata käypään arvoon				
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat		1 293,5		1 293,5
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat		677,3		677,3

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia 31.12.2015

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat, jotka kirjataan käypään arvoon				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat pitkäaikaiset rahoitusvarat		5,8		5,8
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,1		227,0	227,1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat	62,3			62,3
Johdannaissaamiset		4,9		4,9
Rahoitusvelat, jotka kirjataan käypään arvoon				
Johdannaisvelat	34,5	7,6		42,2
Rahoitusvarat, joita ei kirjata käypään arvoon				
Rahavarat		1 058,5		1 058,5
Rahoitusvelat, joita ei kirjata käypään arvoon				
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat		1 344,3		1 344,3
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat		446,8		446,8

Rahoitusvarat, joiden arvo määritelty tason 3 mukaisesti

Milj. euroa	2016	2015
Arvo 1.1.	227,0	256,8
Voitot ja tappiot tilikauden tuloksessa	0,1	0,7
Voitot ja tappiot muissa laajan tuloksen erissä	-26,6	-30,3
Hankinnat	0,0	0,9
Myynnit	-0,3	-1,0
Arvo 31.12.	200,1	227,0

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot kappaleiden 27 A ja 27 B mukaisesti.

Taso 1: Käypä arvo perustuu suoraan markkinoilta saatuun noteeraukseen.

Taso 2: Käypä arvo määritellään soveltamalla arvostusmenetelmiä, jotka käyttävät markkinoilla näkyvissä olevaa hintainformaatiota.

Taso 3: Käyvät arvot eivät perustu markkinatietoon, vaan yrityksen omiin oletuksiin.

Sähkö-, maakaasu- ja kevytpolttoöljyjohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja (Taso 1). Valuuttatermiinien ja -optioiden käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritelty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättymispäivän markkinakorot ja muu markkinatieto (Taso 2). Rahoitusinstrumenteille, joilla ei käydä kauppaa toimivilla markkinoilla, määritetään käypä arvo arvostusmenetelmien avulla. Harkintaa käytetään valittaessa erilaisia menetelmiä sekä tehtäessä oletuksia, jotka perustuvat pääasiassa

markkinoilla kunakin raportointikauden päättymispäivänä vallitseviin olosuhteisiin (Taso 3).

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet sisältää tarkemman kuvauksen sovelletuista kirjaus- ja arvostusperiaatteista.

Merkittävin käypään arvoon arvostettu erä, jolla ei käydä kauppaa toimivilla markkinoilla, on myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltu sijoitus Pohjolan Voima Oy:n osakkeisiin. Arvostusmenetelmä on kuvattu vuoden 2015 tilinpäätöksessä. Laskennassa käytetty keskimääräinen painotettu pääomakustannus 31.12.2016 oli 2,06 prosenttia, rakenteilla olevan Olkiluoto 3-voimalaitoksen osalta 4,06 prosenttia. Pohjolan Voima Oy:n osakkeiden hankintameno on 43,1 miljoonaa euroa ja käypä arvo 192,5 miljoonaa euroa.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen kirjanpitoarvon 31.12.2016 arvioidaan muuttuvan 8,6 miljoonaa euroa, jos rahavirtojen diskonttaamiseen käytettävä korko muuttuisi 10 prosenttia johdon arvioimasta korosta. Osakkeiden kirjanpitoarvon arvioidaan muuttuvan 40,0 miljoonaa euroa, jos käyvän arvon laskennassa käytetyt energiahinnat poikkeaisivat 10 prosenttia johdon arvioimista hintaennusteista.

Rahoitusjohdannaiset 31.12.2016

Milj. euroa	Nimellis-arvo	Johdan-nais-varat	Johdan-nais-velat	Käypä arvo yht.	Käyvän arvon suo- jauk- set	Raha- virran suo- jaukset	Oman pää- oman suo- jaukset	Ei suo- jauslas- kenta
Koronvaihtosopimukset	932,9		24,6	-24,6		-24,1		-0,4
Korkojohdannaiset yht.	932,9	0,0	24,6	-24,6	0,0	-24,1	0,0	-0,4
Valuuttatermiinit	1 395,6	0,0	18,3	-18,3		-9,9		-8,5
Valuuttaoptiot	151,8		1,9	-1,9				-1,9
Valuuttajohdannaiset yht.	1 547,3	0,0	20,3	-20,3	0,0	-9,9	0,0	-10,4
Sähkijohdannaiset	104,0	4,9	0,1	4,9		4,9		
Sellujohdannaiset	37,7	0,8		0,8		0,8		
Öljyjohdannaiset	13,5	0,6		0,6		0,4		0,1
Muut hyödykejohdannaiset	11,4	2,2	0,9	1,3		1,3		
Hyödykejohdannaiset yht.	166,6	8,5	1,0	7,5	0,0	7,3	0,0	0,1
Johdannaiset yhteensä	2 646,8	8,5	45,8	-37,3	0,0	-26,7	0,0	-10,7

Rahoitusjohdannaiset 31.12.2015

Milj. euroa	Nimellis-arvo	Johdan-nais-varat	Johdan-nais-velat	Käypä arvo yht.	Käyvän arvon suo- jauk- set	Raha- virran suo- jaukset	Oman pää- oman suo- jaukset	Ei suo- jauslas- kenta
Koronvaihtosopimukset	1 044,2		7,3	-7,3		-9,1		1,8
Korkojohdannaiset yht.	1 044,2	0,0	7,3	-7,3	0,0	-9,1	0,0	1,8
Valuuttatermiinit	1 151,1	4,4	0,3	4,1		-0,4	1,0	3,5
Valuuttaoptiot	176,3	0,1		0,1				0,1
Valuuttajohdannaiset yht.	1 327,4	4,6	0,3	4,3	0,0	-0,4	1,0	3,7
Sähkijohdannaiset	80,4		21,6	-21,6		-21,6		
Sellujohdannaiset	66,6	0,4		0,4		0,4		
Öljyjohdannaiset	18,7		7,2	-7,2		-7,2		
Muut hyödykejohdannaiset	24,7		5,7	-5,7		-5,7		
Hyödykejohdannaiset yht.	190,4	0,4	34,5	-34,2	0,0	-34,2	0,0	0,0
Johdannaiset yhteensä	2 562,1	4,9	42,2	-37,2	0,0	-43,7	1,0	5,4

LIITE 9 – VASTUUT

Milj. euroa	31.12.2016	31.12.2015
Omat velat, joista annettu vakuuksia	469,0	529,5
Annetut pantit	433,1	464,5
Yrityskiinnitykset	2,8	5,9
Kiinteistökiinnitykset	368,5	381,4
Irtaimistokiinnitykset	4,0	4,0
Omasta velasta annetut vakuudet yhteensä	808,5	855,7
Muut omasta puolesta annetut vastuusitoumukset	98,9	80,0
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta	0,8	1,0
Muiden puolesta annetut vastuut	5,0	4,8
Yhteensä	913,2	941,6

Vastuut sisältävät annettuja pantteja, yrityskiinnityksiä, kiinteistö- ja irtaimistokiinnityksiä sekä takauksia.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat olivat 78,7 miljoonaa euroa (31.12.2015: 56,8).

INVESTOINTISITOUMUKSET

Milj. euroa	31.12.2016	31.12.2015
Maksut alle vuoden	335,3	409,9
Maksut myöhemmin	20,0	165,7
Yhteensä	355,3	575,6